

I

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

и

ТЪРНОВСКАТА КОНСТИТУЦИЯ

Събитието, което преди четиридесет и четири години възкреси българското племе за нов, свободен политически живот, го завари в едно твърде тежко и опасно положение. Тежките условия на турското петвековно политическо робство и на гръцкото духовно иго бяха премахнали и най-елементарните условия за едно общокултурно развитие, а ревностно и системно провежданите от покровителствуваната от турската власт гръцка цариградска патриаршия планове заплашваха да унищожат окончателно и последните останки на нашата национална култура. Пламъкът на българското национално съзнание беше започнал да гасне и едва още мъждееше из тъмните монашески килии. Но, ако въпреки това, българското племе не бе свършено затрито, ако то не изчезна напълно, това се дължи на обстоятелството, че политическите господари на българската земя бяха свършено чужди нам по религия, по език, по култура. Грамадната турска маса беше крайно непросветена, невежествена и некултурна. Ней липсваха асимилационни средства и способности. Сама тя не можеше да унищожи напълно нашата, макар и примитивна, но обособена славянска култура, защото